ב"ה | גיליון 783
ערב שבת קודש
פרשת **משפטים** תשפ"ו

י-ם	16:48	18:00
ת"א	17:07	18:04
חיפה	17:06	18:02
ב"ש	17:09	18:04

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

החזרת הסדר לעולם

בשבת, קראנו את עשרת הדברות. זו החויה של יהודי כל יום בחייו, להרגיש שהוא מקבל את התורה מחדש. פרשת השבוע היא המשך – "ואלה המשפטים", ב-1 החיבור לפרשה הקודמת, "מה אלו [עשרת הדברות] מסיני אף אלו [המשפטים] מסיני". גם זו חויה נמשכת, כל יום מחדש, לקבל את המשפטים – הצדק והיושר – של ה' וליישם אותם בחיי היום-יום שלנו.

מה המשמעות של משפט? אחד המובנים של משפט שמוסברים בחסידות הוא חוק. למושג חוק יש כמה משמעויות. באנגלית אומרים חוק וסדר (law and order) – חוק הוא גם סדר. משפט הוא לדעת לשים כל דבר במקום הנכון שלו, בעמדה הנכונה. כאשר כל דבר במקום הנכון ההשגחה מתגלה, האלקות מופיעה. כאשר דברים לא במקום, כמו שאדם לא במקום שלו, יש קלקול – האלקות לא מתגלה. מי קלקל את הסדר שהיה? אדם. על הכל צריך 'להודות' לאדם וחוה, הם בלבלו הכל בגן עדן. הם היו בגן עדן, הכל היה מסודר – שהרי "עולם על מלואו נברא" וכל הנבראים "לצביונם נבראו" בסדר נכון, יפהפה ומופלא, הראוי להכיל את גילוי השי"ת ולעשות לו "דירה בתחתונים". כאשר אדם וחוה חטאו ה' הוציא אותם מגן עדן לעבוד את האדמה. לעבוד את האדמה פירושו לעשות כל מה שבאפשרותם לתקן את החטא. אם כן, המשפט הוא תיקון החטא הקדמון של אדם וחוה.

כאשר יש סדר – המכונה עובדת. כל העולם הוא מכונה גדולה, אבל היא נשברה. כאשר מכונה נשברת, שדברים לא במקום, היא לא עובדת. אם אתה מסוגל לתקן את המכונה, ולשים כל דבר במקום הנכון – היא מתחילה לעבוד. איך נקראת העבודה של המכונה? הלכה. שם נרדף אחר למשפט הוא הלכה. "כמשפט הראשון" מתרגם אולוס "כהלכתא קדמיתא". מה פירוש הלכה? ללכת, להתקדם. החוש של ההליכה הוא החוש של חדש סיון, בו נִתנה התורה. הקשר בין הלכה להליכה מבוסס על הפסוק "הלכות עולם לו" (שחז"ל דורשים "אל תקרי 'הלכות' אלא 'הלכות'"). לפי חסידות הפירוש שההלכה גורמת למכונה להתחיל ללכת, להתחיל להתקדם. לאיפה הולכים? מהי הליכה קדושה? "הלכות עולם – לו", ללכת אל ה'. צריך להיות בסדר נכון ואז מתחילים לנוע. המכונה השבורה היא מתה, בסוד שבירת הכלים (שנקראת מיתת המלכים), ובשהיא מתעוררת לחיים היא מתחילה לנוע – "כל חי מתנועע". העולם הוא לא סטטי, העולם צריך להיות דינמי, הבריאה צריכה ללכת אל ה', להתקדם אל ה' – כשהעולם חי מתגלה בו חי העולמים ב"ה. הדבר הזה תלוי בעשיה שלנו כשהיא לפי ההלכה. זה נקרא משפט.

(משיעור ב"א שבט תשפ"ג)

אוצר הסיפור

האמת הצרופה של קוצק

יש המון פתגמים מפורסמים של הקוצקר, **רבי מנחם מענדל מקוצק בעל ההילולא של כ"ב שבט. נאמר אחד ששייך לתיקון האני של האדם. הנקודה של קוצק היא אמת. ידוע הווארט 'אמת מקאצק תצמח' – קאצק בגימטריא ארץ, "אמת מארץ תצמח". הוא אמר ש'אם אני אני כי אני אני ואתה אתה כי אתה אתה אז אני אני ואתה אתה, אבל אם אני אני כי אתה אתה ואתה אתה כי אני אני אז אני לא אני ואתה לא אתה'.**

> אם אני מכיר טוב שלכל אחד יש את האמת שלו, אז אני אני כי אני אני

מה פשר האמרה? שעל האדם להיות אמתי עם עצמו, וגם להכיר שה' ברא אותי כך – עם פרצוף יחודי ועם דעה יחודית – וה' ברא אותך עם פרצוף אחר ועם דעה אחרת. אם אני מכיר טוב שלכל אחד יש את האמת שלו, אז אני אני כי אני אני, כך ה' ברא אותי וזה מה שהוא רוצה ממני, שאחפש את האני ואבטא אותו, ואתה אתה כי אתה אתה, כך ה' ברא את האדם ישר, לפני ש"המה בקשו חשבנות רבים".

לפי הווארט שלו ה"חשבנות רבים" שמקלקלים את היושר הטבעי של האדם הוא שהאדם מסתכל על הזולת וחושב שצריך להתאים את עצמו לפי הזולת. בכך הוא משקר לאמת שלו, של עצמו. אם אני אני כי אני אני, זה מה שאני, ואתה אתה כי אתה אתה – אז אני אני ואתה אתה, כך ה' ברא אותנו. לכל אחד יש את האוטונומיה של עצמו, את הממלכה של עצמו. אבל אם אני אני כי אני מסתכל ומתחשב איך אתה רואה אותי, שאהיה טוב בעיניך, ואתה אתה כי אני אני, אז אני לא אני ואתה לא אתה, הכל מסולף, כל החיים מסולפים, כל החברה מסולפת. על כך נאמר "והמה בקשו חשבנות רבים".

(משיעור ב"ב שבט ע"ו)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

"אורה ושמחה וששון ויקר" בחדש שבט

בפורים כתוב "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", כן תהיה לנו. דברנו השנה על ארבע הבחינות של "'אורה' זו תורה, 'שמחה' זה יום טוב, 'ששון' זו מילה, ו'יקר' אלו תפילין" בחנוכה. גם בשבט אפשר למצוא אותן:

בחדש שבט חל ראש השנה לאילן – לפי בית שמאי היום, ר"ח שבט, ולפי בית הלל ט"ו בשבט. אילן הוא "אילנא דחיי", "עץ חיים היא למחזיקים בה", לכן כאשר כותבים פ"נ לרבי בחדש שבט – כנהוג – מבקשים לעורר רחמים רבים שנזכה לאתדבקא באילנא דחיי, להתדבק בעץ החיים, שהוא התורה. אם כן, ר"ח שבט, ובכלל חדש שבט, הוא **חדש של תורה – "'ליהודים היתה אורה' זו תורה"**.

> זהו חדש להתחדש ולהתחזק הרבה בלמוד התורה מתוך געשמאק, גם בנגלה וגם בחסידות

המשמעות היא שזהו חדש להתחדש ולהתחזק הרבה בלמוד התורה מתוך געשמאק, גם בנגלה וגם בחסידות. שייך גם למלמדים – צריך להתחדש בחיות, בכיף, בטוב טעם ודעת, ב"'אורה' זו תורה" בר"ה לאילן.

מה לגבי שמחה? דברנו על האכילה בשבט – אוכלים כדי להיות שמחים. חיים ותענוג ושמחה ואכילה ושתיה – הכל הולך יחד. לכן, אחרי הפסוק של פרק ב, "כי אין טוב באדם שיאכל ושתה והראה טוב וגו'", כתוב "כי לאדם שטוב לפניו [לפני אלקים] נתן חכמה ודעת ושמחה" – זהו אחד הפסוקים מהם אנחנו לומדים שפנימיות הבינה היא השמחה, "אם הבנים שמחה". "'שמחה' זה יום טוב" – בחדש שבט יש כל הזמן שמחה, כל הזמן משתה.

מה לגבי "'ששון' זו מילה"? עיקר השובבי"ם, תיקון הברית, תיקון המילה, הוא בחדש שבט. מי שזוכה לתקן את האות ברית קדש בשובבי"ם מלא ששון – "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב". מהו "שלל רב"? שלילה 'בגדול' של פגם הברית. איך הוא עושה זאת? על ידי גילוי הרעותא דלבא, שיהודי רוצה באמת רק דבר אחד בחיים, רק את ה', כפי שלמדנו במאמר אדמו"ר הזקן. גילוי הרעותא דלבא הוא גופא תיקון פגם הברית. "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב" בשבט היינו תיקון שובבי"ם.

חז"ל לומדים ש"'ויקר' אלו תפילין" מ"וראו כל עמי הארץ כי שם הוי' נקרא עליך ויראו ממך". המלה הראשונה מתחלת התורה שבגימטריא **שבט (311)** היא **"יקרא"**. כשאדם הראשון נותן שמות לכל מעשה בראשית – "ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו".

כתוב שמשיח נעשה "משיח ודאי" רק אחרי שהוא בונה מקדש במקומו. תכלית בית המקדש, כמו שאומר הנביא ישעיהו, היא "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים". תכלית המקדש היא שכולם ינהרו להתפלל בו. מאד משמעותי שכתוב להתפלל ולא להקריב קרבנות. לפי פשט הרמב"ם ביד החזקה ודאי יקריבו קרבנות, אבל הבית נקרא – יקרא, שבט – על שם התפלה, "ביתי בית תפלה יקרא". כולם באים לבית המקדש להתפלל לה' וה' שומע את תפלותיהם, כתפלת-תחנת שלמה המלך, כאשר בנה את בית המקדש, שה' יקבל בו את כל התפלות (במיוחד תפלות הגוים, עוד יותר מהיהודים). זהו יעוד חדש **שבט**, בגימטריא **"יקרא"** – "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים".

(א' שבט ע"ט)

אוצר קצר

לגבי הסוגיא הבוערת היום, של הגיוס, בודאי כאשר כל אנשי הצבא יהיו מאמינים בה' אלקי צבאות ישראל לא תהיה שום סבה שרוב בחורי הצבור הדתי והחרדי לא יתגייסו, עם תכנית מלאה ואמתית של לימוד תורה יחד עם "ללמד בני יהודה קשת", כמו שהיה בעם ישראל מאז ומקדם.

(מוצאי ד' שבט פ"ו)

אוצר הפתגם

הרבי מקוצק אמר שאמת היא המדה היחידה שאי אפשר לחקות ולזייף, כי כאשר מחקים את האמת זו כבר לא אמת.

(מוצאי י"א חשון פ"ב)

מהדורה עיצובי: דעה ◆ אביחיל | 054-6580146